



Pa ga imamo! Župnika, ki spretno vrti kuhalnico, pred kratkim pa je izdal še kulinarčno knjigo. Vse doslej so na zvezdnem nebu cerkvene kulinarike vladale nune, zdaj pa je napočil čas za mladega in postavnega župnika! A šalo na stran, štiriinštiridesetletni župnik Marko Čižman – že sedem let deluje v župniji Ljubljana Podutik, pred tem je bil kaplan, nekaj časa pa tudi tajnik nadškofa Alojza Urana – je eden tistih duhovnikov, ki dajejo Cerkvi na Slovenskem prijazen pečat in vnašajo vanjo svež veter. Razgledan, izobražen, vsestranski in prijazen sogovornik nam je dopustil načeti različne teme, tako da smo se brez težav sprehodili od problemov evtanazije, prek dilem o celibatu, pa vse do kulinarčnih strasti.

Tekst: **ŽANA KAPETANOVIČ**
Foto: **MATEJA J. POTOČNIK**

Marko Čižman,
župnik in
kuhar

Gremo kuhat z župnikom!

Page: 15

Reach: 117000

Country: SLOVENIA

Size: 1374 cm2

2 / 3

Ko se župnik Marko Čizman po dobrih štirinajstih letih duhovniškega poklica ozre nazaj, težko v enem samem stavku pojasni, zakaj je postal duhovnik. Sicer prihaja iz klasično verne družine, kar bi bila, kot pravi, za današnje razmere skorajda zelo verna družina – vsako nedeljo so šli k maši, pred kosilom pa so vedno molili za blagoslov jedi. V začetku srednje šole so ga povabili na duhovne vaje. Najprej ni bil preveč navdušen nad to idejo, vendar je nato tam, kot slikovito pove, spoznal ne le zanimive, nič posladkane, ampak »prave frajerske ljudi« – bilo je veliko veselja, petja in tudi poglobljenih pogovorov. Zato je ostal v tem okolju, v katerem je dobil celo vrsto odličnih popotnic za življenje. Spominja se, kako zelo se ga je dotaknilo to, da so jih takrat tako mlade, težko ukrotljive in polne življenja med drugim naučili, da si je treba vzeti čas tudi za tišino.

Bog je vztrajal. Minevala so leta, v katerih se Marko ni dosti spraševal, ali bo nekoga dne postal duhovnik. Izrečne želje pravzaprav ni imel. Takrat je spontano sledil svojim drugačnim načrtom – želel je postati kuhar. Končal je gostinsko šolo, nato pa se je odločil za študij na biotehniški fakulteti. »Bom poskusil,« si je dejal in šlo mu je odlično. Diplomiral je iz vsebnosti mikroelementov v škropljeni zelenjavi. Zanimivo, mar ne?

Nato pa mu je »zmešalo strene« dejstvo, da je začutil, kako ga Bog

kliče, naj gre za duhovnika. »Pošteno povedano, sem se tega klica najprej kar malo prestrašil. Nisem ga hotel slišati. A Bog ni samo dobrohoten, je tudi vztrajen. Nekaj časa me je pustil pri miru, nato pa me je znova poklical ... Minevala so leta in počasi je dozorela odločitev.« Končal je še teološko fakulteto in diplomiral iz problema evtanazije.

Evtanazijo razumemo narobe. Seveda sem se tega podatka takoj oklenila, glede na to, da tema evtanazije prav zdaj razburja slovensko javnost, tako da sva se malce pogovorila tudi o tem. Župnik Čizman je zanimiv sogovornik, inteligenten, a sproščen človek. Je prijazen duhovnik, ki bi si ga upala vprašati vse mogoče. Ker pripada mlajši generaciji duhovnikov, me je zanimalo, ali razume, da se v javnosti spreminja pogled na problem hudega trpljenja med umiranjem in morebitne želje posameznika, da bi mu nekdo pomagal umreti.

»Seveda razumem. A vrnimo se najprej k začetkom pojma evtanazije oziroma k besedi eutanatos, ki izhaja iz grščine. S tem izrazom ni bilo nikoli mišljeno, da bi človeka predčasno pokončali, temveč za to, da se mu omogoči, da lahko smrt pričaka dostojanstveno in s čim manj trpljenja. Za takšno pomoč je seveda odprta tudi Cerkev. Sodobna družba namreč pojem evtanazije pojmuje napačno, ker jo ima za aktivno pomoč pri umiranju. V resnici pa bi moralo iti za

lajšanje bolečin in čim več kakovostnih odnosov v času, ko se življenje izteka. Zakaj si človek zaželi umreti? Prvič – zaradi prehudih bolečin. Tega si namreč nihče ne želi, ne vi ne jaz. Drugič – gre za zelo boleč občutek, da si ljudem odveč, da se začenejo ljudje pred teboj umikati in da skorajda nihče več ne hodi k tebi. Povsem razumljivo je, da človek takrat pomisli: 'Kasno življenje je to? Naj kar ležim in gledam v zrak? Nikogar ni ob meni.' In obupajo. Če človeku zmanjšaš bolečino in mu ponudiš kakovostne odnose v tem času, si le redko kdo želi predčasno oditi. Torej gre za drugo razsežnost problema.«

Samo ljudje smo. Ko sem Marka Čizmana spraševala o duhovnikih, je omenil, da so tudi duhovniki običajni ljudje, ki imajo veliko kvalitete, a imajo tudi slabosti in napake. Ob tem je omenil, da je papež Francišek pred kratkim naštel 15 »boleznih« ljudi, ki jim lahko podleže vsak človek, se strinja župnik Čizman. Vsi bi si morali zavestno prizadevati za to, da bi se jim izognili.

Nov veter, ki ga je prinesel papež Francišek, mu je všeč, ker papež probleme poimenuje konkretno. »Všeč mi je to, kar počne. Če želiš problem odpraviti, ga moraš poimenovati z njegovim pravim imenom, saj ga lahko samo tako uspešno razrešiš. Če o problemu govoriš na splošno, je tudi rešitev zgolj abstraktna. In to velja na vseh ravneh, ne le na cerkveni.«

»Obsojen« na samoto. Nemo goče je prezreti, da je župnik Čizman postaven možki. Zagotovo kdo pomisli, da ga je škoda za župnika. Kako je sam razčistil s to dilemo? »Tistemu, ki mi podari takšen kompliment in ob tem reče, da me je 'škoda', prijazno odgovorim, da mora biti Bogu ponujeno samo najboljšo. Si pa seveda ne domišljam, da me vsi vidi-jo v tej luči. Dilema celibata je stvar, s katero pravzaprav nikoli ne razčistiš za vedno in do konca. Pravzaprav je to primerljivo z zakonom. Imaš privlačno, srčno, ljubko ženo, mineva-jo leta, lepota in strast se umirita in človek mora iskati vedno nove poti in graditi dober odnos, da ostane s partnerjem. Življenje ves čas prinaša nove preizkušnje. Tako je tudi z nami. Tudi duhovniki se moramo truditi.«

Marku Čizmanu se zdi v duhovniškem poklicu najlepše to, da je lahko navzoč ob ljudeh v vseh obdobjih nji-



»Če možki sodi v kuhinjo? Seveda!«

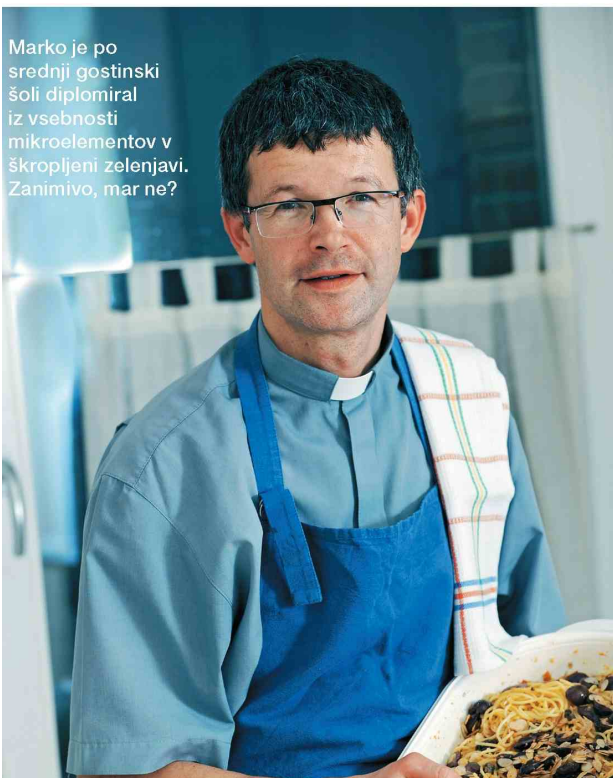
hovega življenja – od rojstva do smrti, od velike žalosti do velikega veselja. Vedno znova je presenečen in počaščen, ko mu ljudje dopustijo,

da jim pride tako blizu in da z njim delijo tako težave kot tudi najlepše trenutke.

Kaj pa je tisto najtežje v poklicu župnika? »To, da si kljub bližini v določenih trenutkih kljub vsemu zelo oddaljen od vseh teh ljudi. To je tisto, kar se mi zdi v mojem poklicu najtežje.

Gre za samoto, na katero si 'obsojen', ker te ljudje včasih idealizirajo. Pozabijo na to, da smo tudi duhovniki samo ljudje. In od nas pričakujejo, da smo brez napak. Zato pogosto ponavljam definicijo, ki je zame najboljša definicija krščanstva: 'Kristjani smo grešniki, ki se pustimo odreševati Jezusu, našemu odrešeniku. Nismo svetniki. Se pa trudimo biti boljši, kot smo bili!«

Kuharski tečaji, na katere se čaka. Končno naju pogovor pripelje tudi do kuhanja. Povod za srečanje z župnikom župnije Ljubljana Podutik je bila namreč njegova kuhinjska knjiga z naslovom Gre mo kuhati!, ki jo je decembra izdala založba Družina. Kuhanje je za župnika precej nenavaden konjček. Doslej smo bili vajeni, da so med kuhinjskimi zvezdami blesteli predvsem nune. Kako to, da imamo zdaj v kuhinji duhovnika? Kot sem omenila, je Marko med drugim tudi izkušen kuhar. Očitno ne more iz svoje kože in se preprosto ne more odreči mladostniški strasti, ki ga je ponesla v kulinariko. Ko je pred štirinajstimi leti prišel v novo župnijo, ga je poleg lepe cerkve presenetila tudi lepa kuhinja. »Bom tukaj kupal



Marko je po srednji gostinski šoli diplomiral iz vsebnosti mikroelementov v škropljeni zelenjavi. Zanimivo, mar ne?

Page: 15

Reach: 117000

Country: SLOVENIA

Size: 1374 cm2

3 / 3



Na kuharske tečaje pri njem je treba čakati leto in pol.

samo zase? Zakaj je ne bi delil tudi z drugimi?» se je vprašal. In porodila se je ideja o organiziranju kuharskih tečajev. Ko je videl, da so ljudje navdušeni nad kuhanjem in nad novo usvojenim znanjem, je ob tem tudi sam dobival vse večji zagon. Za kuharske tečaje župnika Marka Čižmana obstajajo celo čakalne vrste. Na njegov tečaj je treba čakati približno leto in pol. To pa je zanimanje,

s katerim se lahko pohvalijo le redki organizatorji tovrstnih tečajev.

Kuhamo, jemo, pomivamo ... Kaj uči tečajnike, da so njegove delavnice tako priljubljene? Po tehtnem premisleku se je odločil ljudem svetovati, kako lahko na hitro, a dobro pripravijo kakovostno kosilo, ko se popoldne vrnejo z dela. Ker želi, da kuhajo vsi, na tečaj nikoli ne sprejme

več kot šest posameznikov. Poskrbi tudi, da med kuhanjem poteka prijeten pogovor. Čeprav obiskujejo njegove tečaje tako verni kot neverni ljudje, jih vedno začne z branjem iz Svetega pisma. Nato na kratko spregovori o vsebini prebranega. Če božja beseda katerega od tečajnikov posebej nagovori, se včasih razvije tudi zanimiva debata. Potem se lotijo dela. Vse, kar skuhajo, skupaj pojedjo in skupaj

za seboj pospravijo. Marko namreč ni navdušen, da bi po končanem tečaju za vsemi moral pomiti posodo.

Marko se nima za gurmana, si pa rad vzame čas za obed in uživanje v okusih posameznih jedi. »Kadar ješ počasi in čutiš, kaj ješ, se ne moreš 'nabasati'. Vedno raje pojem malo manj kot preveč. Običajno pred jedjo zmolim očenaš in zdravamarijo. Po jedi pa se zahvalim s svojimi besedami. Ko se zahvaljujemo Bogu, se učimo zahvaljevati tudi ljudem.«

Vsak moški sodi v kuhinjo! Ali župnik sodi v župnijsko kuhinjo? Mar ne bi moral imeti gospodinje? »Seveda sodi v kuhinjo, tako kot sodi v kuhinjo vsak sodoben moški. Tudi duhovnik mora znati poskrbeti zase. Danes so gospodinje v župnijah redkost. Je pa res, da je vse drugače, če je 'pri hiši gospodinja', kot se je to včasih reklo. Ženska roka se seveda pozna, vse je oplemeniteno, ker so pač stvari, ki jih ženska naredi, bolj prijetne, tople. Možakarji smo bolj praktični in včasih stvari preveč poenostavimo. Kadar pa se recimo za kuhanje potrudimo, potem smo tudi moški sposobni narediti okusno in jedi lepo okrasimo ter postrežemo. Sam najraje kuham za skupine, v katerih je od pet do deset ljudi. Takrat resnično dobim voljo za kulinarčno ustvarjanje.«